

DGG-001-001562

Seat No. _____

B. A. (Sem. - V) (CBCS) Examination

May / June - 2015

Economics : Paper - 16

(Methods & Tech. of Social Res. - I) (Optional)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001562

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

1 M.C.Q. : (દરેકના સરખા ગુણ છે.) 20

(1) પત્ર એ કયા પ્રકારનો માહિતી એકત્રીકરણનો સ્રોત છે ?

- (A) પ્રાથમિક (B) ગૌણ
(C) (A) અને (B) બંને (D) એક પણ નહીં

(2) નીચેનામાંથી કયું સંશોધન પ્રક્રિયાનું લક્ષણ છે ?

- (A) સંપર્કલક્ષી (B) સામાન્યલક્ષી
(C) પુનરાવર્તનલક્ષી (D) હેતુલક્ષી

(3) સંશોધનની ગહનતા નીચેનામાંથી કોના ઉપર આધાર રાખે છે ?

- (A) શીર્ષક (B) હેતુઓ
(C) કુલ ખર્ચ (D) સમયગાળો

(4) સંશોધનનું પ્રથમ સોપાન કયું છે ?

- (A) સમસ્યાની પસંદગી (B) સમસ્યાની શોધ
(C) સમસ્યાનો તાગ મેળવવો (D) સમસ્યાને ઓળખવી

- (5) નીચેનામાંથી ગૌણ માહિતીનો સ્રોત કયો છે ?
- (A) વસ્તીગણતરી (B) મુલાકાત
(C) વર્તમાનપત્ર (D) પ્રશ્નાવલી
- (6) સારા સંશોધક પાસે નીચેનામાંથી શું હોવું જોઈએ ?
- (A) જિજ્ઞાસુ મન (B) અનુસ્નાતકની પદવી
(C) તંદુરસ્તી (D) પર્યાપ્ત નિધિ
- (7) ડેટા (Data) શબ્દ કયા શબ્દમાંથી લેવામાં આવ્યો છે ?
- (A) ગ્રીક શબ્દ (B) લેટિન શબ્દ
(C) સ્પેનિશ શબ્દ (D) ફ્રેન્ચ શબ્દ
- (8) નીચેનામાંથી પ્રાથમિક માહિતીનો સ્રોત કયો છે ?
- (A) અહેવાલો (B) પુસ્તકો
(C) વર્તમાનપત્રો (D) પ્રતિભાવો
- (9) અભણ વ્યક્તિઓ પાસેથી માહિતી મેળવવા કઈ પદ્ધતિ વધુ મહત્ત્વની છે ?
- (A) પ્રત્યક્ષ મુલાકાત (B) અવલોકન
(C) પ્રશ્નાવલિ (D) ક્રમમાપદંડ
- (10) 'સોસિયલ રિસર્ચ' પુસ્તક કોણે લખ્યું છે ?
- (A) યંગ પી.વી. (B) શર્મા વી. પી.
(C) લુન્ડબર્ગ (D) બોગાર્ડસ
- (11) લોટરી પદ્ધતિ એ કયા પ્રકારનું નિદર્શન છે ?
- (A) રેન્ડમ (B) હેતુલક્ષી
(C) મિશ્રિત (D) ક્વોટા
- (12) સ્થળાંતર એ નમૂના પદ્ધતિનો કયો પ્રકાર છે ?
- (A) પ્રાદેશિક નિદર્શન (B) ઝૂમખા નિદર્શન
(C) ક્વોટા નિદર્શન (D) સુવિધાજનક નિદર્શન

- (13) અભ્યાસક્ષેત્રને મર્યાદિત કરવા કઈ પદ્ધતિ વધુ ઉપયોગી બને છે ?
- (A) ક્વોટા પદ્ધતિ (B) અવલોકન પદ્ધતિ
(C) ઝૂમખા પદ્ધતિ (D) નિદર્શન પદ્ધતિ
- (14) પ્રો.પી.વી. યંગના મતે સામાજિક સંશોધન એક વૈજ્ઞાનિક..... છે.
- (A) પદ્ધતિ (B) વલણ
(C) શોધ (D) સાહસ
- (15) સામાજિક પ્રગતિમાં અવરોધક પરિબલ કયું છે ?
- (A) વસ્તી (B) પર્યાવરણ
(C) નિરક્ષરતા (D) સંપત્તિ
- (16) ભારતીય આંકડાશાસ્ત્રીય સંસ્થાની સ્થાપના ક્યારે થઈ ?
- (A) 1930 માં (B) 1931 માં
(C) 1947 માં (D) 1951 માં
- (17) કોણ કહે છે કે, મુલાકાત એ ક્ષેત્ર કાર્યકર માટે ઉત્તમ પદ્ધતિ છે ?
- (A) લુન્ડબર્ગ (B) ધી વિલ્સન
(C) એમ.એચ. ગોપાલ (D) મોજર
- (18) ગુણવત્તાલક્ષી સંશોધન માટે સૌથી મહત્વનું પરિબલ કયું છે ?
- (A) વધુ માહિતી (B) ઓછી માહિતી
(C) પ્રમાણભૂત માહિતી (D) સરળ માહિતી
- (19) નીચેનામાંથી સામાજિક પરિબલ કયું છે ?
- (A) વસ્તી (B) વેપાર
(C) કુરિવાજો (D) સંપત્તિ
- (20) સંશોધનનો મૂળભૂત હેતુ શું શોધવાનો છે ?
- (A) જ્ઞાન (B) વિજ્ઞાન
(C) સિદ્ધાંત (D) અર્થ

- 2 સામાજિક સર્વેનો અર્થ અને લક્ષણો સમજાવો. 10
અથવા
સામાજિક સર્વેના હેતુઓની ચર્ચા કરો.
- 3 સર્વે અને સંશોધન વચ્ચેના સંબંધને સ્પષ્ટ કરો. 10
અથવા
માહિતી એકત્રીકરણના સ્ત્રોતોને વર્ણવો.
- 4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) 8
(1) પ્રાથમિક માહિતી
(2) નિદર્શન પદ્ધતિ.
- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) 8
(1) ગૌણ માહિતી
(2) સામાજિક સર્વે અને સંશોધન વચ્ચેનો તફાવત.
- 5 ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે બે) 14
(1) નિદર્શનની જરૂરિયાત.
(2) વસ્તીગણતરીના પ્રકારો.
(3) સંખ્યાત્મક માહિતી.
(4) વસ્તીગણતરીની મર્યાદાઓ.

ENGLISH VERSION

- 1 M.C.Q. : (Each question carries equal marks.) 20
- (1) Which type of source of Data collection a Letter ?
- (A) Primary (B) Secondary
(C) (A) and (B) (D) None
- (2) Which one of the following is most important characteristic of research process ?
- (A) Communicability (B) Generalization
(C) Repetition (D) Objectivity
- (3) The depth of any research can be judged by _____.
- (A) Title (B) Objectives
(C) Total Expenditure (D) Duration
- (4) Which is the first step of research ?
- (A) Selecting a problem (B) Searching a problem
(C) Finding a problem (D) Identifying a problem
- (5) Which is the source of Secondary Data ?
- (A) Census (B) Interview
(C) Newspaper (D) Questionnaire
- (6) A good researcher must possess_____.
- (A) An Inquiry Mind (B) A master's degree
(C) A good health (D) Enough Funds

- (7) The word Data is derived from _____.
- (A) Greek word   (B) Latin word
(C) Spanish word   (D) French word
- (8) Which is the source of primary data ?
- (A) Reports   (B) Books
(C) Newspaper   (D) Respondent
- (9) Which method is more important when people are un-educated ?
- (A) Direct Interview   (B) Observation
(C) Questionnaire   (D) Rating scale
- (10) Who written the book of "Social Research" ?
- (A) Young P.V.   (B) Sharma V.P.
(C) Lundberg   (D) Bogardus
- (11) Which type Lottery method of sampling ?
- (A) Random   (B) Purposive
(C) Mixed   (D) Quota
- (12) Which type of sampling is migration ?
- (A) Area Sampling   (B) Cluster Sampling
(C) Quota Sampling   (D) Convenient Sampling
- (13) Which method is more useful in limiting research ?
- (A) Quota method   (B) Observation method
(C) Cluster method   (D) Sampling method
- (14) According to Prof. P.V. Young Social Research is a scientific _____.
- (A) Method   (B) Trend
(C) Invention   (D) Adventure

- (15) What is an obstacle factor in social progress ?
(A) Population (B) Environment
(C) Illiteracy (D) Wealth
- (16) When was Indian Statistical Institute established ?
(A) In 1930 (B) In 1931
(C) In 1947 (D) In 1951
- (17) Who said that "Interview is a best method for field worker ?
(A) Lundberg (B) Gee Wilson
(C) M. H. Gopal (D) Moser
- (18) What is the most important factor for Quality Research ?
(A) Extra Data (B) Less Data
(C) Authentic Data (D) Easy Data
- (19) Which of the following is a social factor ?
(A) Population (B) Trade
(C) Bad Custom (D) Wealth
- (20) What is the basic objective of Research to what found ?
(A) Knowledge (B) Science
(C) Principle (D) Meaning

2 Explain the meaning and characteristics of social survey. 10

OR

Discuss the objectives of social survey.

3 Which type of relation between Survey and Research ? 10

OR

Explain the sources of Data Collection.

- 4 (a) Write short note : **(any one)** 8
- (1) Primary data
  - (2) Sampling method.
- (b) Write short note : **(any one)** 8
- (1) Secondary data
  - (2) Difference between Social survey and Research.
- 5 Give answer in short : **(any two)** 14
- (1) Need of Sampling
  - (2) Types of census
  - (3) Quantitative Data
  - (4) Limitations of Census.
-